

Povzetek

Vstop Škotske kot neodvisne države v EU bi za državo pomenil priložnost, da ponovno pridobi, kar je izgubila zaradi brexita in česar decentralizacija ne more zagotoviti. Škotska bi v EU prvič sodelovala in neposredno uveljavljala svoje interese. Neodvisna Škotska bi pozitivno prispevala k EU in njenim državam članicam.

Dokazi, na katerih temelji ta povzetek, in sklici na vire so navedeni v polnem besedilu.

Škotska, Združeno kraljestvo in EU

Zgodovinski narod Škotske je leta 1707 prostovoljno sklenil politično unijo z Anglijo. V tej uniji je Škotska vedno ohranila svoje značilne nacionalne institucije in sisteme.

Parlament Združenega kraljestva ohranja nadzor nad makroekonomsko politiko, zunanjo politiko in obrambo ter večino pristojnosti na področju socialne varnosti in obdavčevanja.

Decentralizacija in ponovna vzpostavitev škotskega parlamenta sta pokazali prednosti samouprave za Škotsko. Leta 2014 so prebivalci Škotske na referendumu glasovali o tem, ali naj postanejo neodvisni ali ne. To je sledilo kampanji, v kateri so se nasprotniki neodvisnosti zavezali, da je glasovanje z »ne« edini način, da si Škotska zagotovi mesto v EU.

Škotska ima enaka temeljna načela in vrednote kot EU, ki temeljijo na človekovem dostojanstvu, enakosti, pravni državi, svobodi, demokraciji in človekovih pravicah. To se je jasno pokazalo, ko so Škoti leta 2016 odločno glasovali za obstoj Škotske v EU.

Brexit je ponovno spodbudil razpravo o tem, ali je za Škotsko bolje, da je neodvisna in znotraj EU kot samostojna država članica.

V dokumentu so predstavljeni dokazi, da je odločitev westminstrske vlade, da si bo prizadevala za "trdi brexit", povzročila škotski gospodarsko, socialno in kulturno. Za westminstrski pristop k pogajanjem so bila značilna nepotrebna trenja z EU ter neupoštevanje stališč in interesov prebivalcev Škotske.

Škotska je bila izključena iz enotnega trga in mreže zelo ugodnih trgovinskih odnosov EU po vsem svetu. Škoti so izgubili pravico do življenja, dela in študija v EU.

Škotska je torej v edinstvenem položaju – država v prostovoljni uniji narodov, ki je bila proti volji večine svojih prebivalcev izključena iz EU in njenega enotnega trga.

Članstvo v EU bi Škotski prineslo številne koristi

Dokazi kažejo, da ima članstvo v EU gospodarske, družbene in kulturne koristi. To bi:

- pomenilo, da bi bila Škotska del največjega enotnega trga na svetu s prostim pretokom blaga, storitev, kapitala in ljudi. Ta trg je sedemkrat večji od trga Združenega kraljestva, zato bi lahko škotska podjetja svobodno trgovala z več podjetji in prodajala več strankam.
- zagotovilo več in boljše možnosti za usposabljanje in zaposlovanje za ljudi na Škotskem. Zmogli bi privabiti in zadržati ljudi iz celotne EU, s čimer bi ohranili svoja podjetja, vodilne svetovne univerze in javne storitve.
- ustvarilo priložnosti za spodbujanje kulturnih izmenjav in razvoj raziskovalnih partnerstev za spodbujanje blaginje naših državljanov.
- postavilo Škotsko v središče organizacije z globalnim dosegom. Skupaj s partnerji bi razvijali politike EU in sodelovali pri reševanju globalnih izzivov, kot so podnebne spremembe.
- omogočilo Škotski, da ponovno pridobi dostop do orodij kazenskega pregona EU, ki pomagajo v boju proti čezmejnemu kriminalu in grožnjam.

Kot država članica EU bi imela neodvisna Škotska neposredno zastopstvo v institucijah EU. Tako bi lahko Škotska z demokratičnimi in preglednimi postopki prispevala k skupnim odločitvam, ki bi odražale prioritete Škotske.

V dokumentu so predstavljene te in številne druge prednosti članstva v EU.

Škotska lahko kot država članica EU veliko ponudi

Tako kot lahko EU veliko ponudi Škotski, lahko Škotska kot država članica veliko prispeva k EU. Na primer:

- Škotska bi lahko s svojimi prednostmi na področju obnovljivih virov energije, raziskav, razvoja in inovacij pomagala EU pri razvoju tehnologij prihodnosti in prispevala k prehodu na ničelno neto vrednost.
- Škotski kolidži in univerze svetovnega razreda bi ponovno sprejeli študente programa Erasmus+ iz držav EU
- Živahna škotska kultura bi pomembno prispevala k dinamični in v prihodnost usmerjeni EU.

Neodvisna Škotska bi lahko dobro prispevala k vrednotam EU. Škotska vlada si prizadeva, da bi prispevala k skupni agendi EU za socialno pravičnost ter prizadevanje za pravičnejšo in bolj zeleno družbo.

Neodvisnost je edini realen način za članstvo v EU

Neodvisna Škotska se v EU ne bi včlanila na račun dragocenih odnosov, ki jih imamo in jih bomo še naprej imeli z Združenim kraljestvom. Trgovinske odnose neodvisne Škotske kot članice EU s preostalim Združenim kraljestvom bi urejali veljavni trgovinski sporazumi med EU in Združenim kraljestvom. Drugi narodi Združenega kraljestva in Irske bodo ostali tesni in cenjeni prijatelji Škotske.

V dokumentu je predstavljen postopek za pristop k EU. Iz njega je razvidno, da ima Škotska že znanje in mreže, ki so podlaga za uspešno članstvo v EU. Škotski zakoni so že zelo usklajeni z zakoni EU. Zaradi tega je škotska vlada prepričana, da je Škotska v dobrem položaju za nemoteno in hitro izpolnjevanje zahtev pristopnega procesa.

Predlog škotske vlade je, da bi neodvisna Škotska zaprosila za čim prejšnjo ponovno pridružitve EU.

Škotska bi se znašla v položaju brez primere. Nobena druga država ni bila proti svoji volji izključena iz EU in njenega enotnega trga. Prav tako še nobena druga država ni zaprosila za ponovno pridružitve EU.

Večina prebivalcev Škotske, škotski parlament in škotska vlada nikoli niso želeli izstopiti iz EU. Članstvo v EU je ključnega pomena za prihodnji gospodarski in socialni uspeh Škotske. Neodvisnost je edini realističen način za doseganje tega cilja.

© Škotska vlada 2023

Izdala škotska vlada, november 2023

Za škotsko vlado pripravil APS Group Scotland, 21 Tennant Street,
Edinburgh EH6 5NA PPDAS1341862 (11/23)